

УДК : 336.76(477) : 336.71

DOI: 10.31891/2307-5740-2018-260-4-212-217

СВТУХ Л.Б.

ДВНЗ «Університет банківської справи», Львівський інститут

ТЯЖКОРОБ І.В.

ДВНЗ «Університет банківської справи», Львівський інститут

ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ БАНКІВСЬКИМИ УСТАНОВАМИ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ

У даній статті розглянуто особливості надання фінансових послуг банківськими установами на фондовому ринку, їх правові засади в сучасних умовах та визначено стимули розширення масштабів надання фінансових послуг банків задля розвитку фондового ринку.

Ключові слова: банк, фондовий ринок, фінансова послуга, професійна діяльність на фондовому ринку, фінансові інструменти, законодавчі обмеження.

YEVTUKH LJUBOV BOGDANOVNA
TYAZHKOROB IRYNA VOLODYMYRIVNA

Banking University, Lviv Institute

FEATURES OF PROVISION OF FINANCIAL SERVICES BY BANKS IN THE STOCK MARKET

The purpose of this article is to identify law features of the provision of bank's financial services in the Ukrainian stock market and determine the incentives to expand their activities in the future. Since the beginning of the formation of Ukraine's stock market, banks play an essential role. Banks can act as issuers, investors, financial intermediaries, and infrastructure participants. They can provide both licensed banking services and individual financial services as professional stock market participants. The law imposes certain restrictions on certain types of activity in the stock market, in particular, on combining them with banking activities. There are three areas for the provision of financial services by banks in the stock market: professional activity of trading in the stock market (broker activity, dealer activity, underwriting, securities management); depository activities (depository activities of the depository institution; asset management activities of collective investment institutions; storage activities of the pension fund (PF) assets); activities on institutional investors assets management (asset management of self-bank corporate PF). For example in May 2018 the activity of licenses for dealer activity, broker activity, and depository activities of the depository institution had dominated. For take place in the stock market activity, banks need to attract customers by popularizing their financial services. Due to the need for the development of non-state pension provision, banks should become the initiators of the creation of pension funds. An essential stimulus in expanding the range of banking services are taxes on preferential terms, in which the emphasis should be on the taxation of a client, and not a professional participant, a banking institution. This will reduce the cost of financial services in the stock market, making them more affordable for investors. Taking into account, the above, banking institutions may intensify their activity in the stock market. They can realize the activity as a competitor to other professional stock market participants, the interaction with them.

Keywords: bank, stock market, financial service, professional activity in the stock market, financial instruments, legal restrictions.

Постановка проблеми. В умовах економічної та політичної нестабільності, мінливості суспільно-політичних відносин, банківські установи намагаються максимізувати свої прибутки шляхом проведення різноманітних операцій, у тому числі і на фондовому ринку (ринку цінних паперів).

Становлення фондового ринку в Україні розпочалось у 90-х рр. ХХ ст. з прийняттям Закону України «Про цінні папери і фондову біржу» та утворенням Української фондової біржі. На сьогодні правове забезпечення функціонування фондового ринку значно розширене, фондовий ринок зазнав суттєвих змін та трансформацій на фоні соціально-економічних процесів.

З початку формування фондового ринку в Україні банківські установи відіграють важливу роль, оскільки чинним законодавством передбачена змішана модель організації фондового ринку, за якої банківські установи і небанківські інститути одночасно мають рівні права. Банківські установи можуть функціонувати як емітенти, інвестори, фінансові посередники або ж інфраструктурні учасники. Разом з іншими професійними учасниками, банківські установи в Україні формують інфраструктуру фондового ринку, надають фінансові послуги та забезпечують перерозподіл фінансових ресурсів. Окремо слід акцентувати увагу, що фінансові послуги банків на фондовому ринку значно ширші, ніж у інших професійних учасників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні деякі аспекти функціонування банківських установ на фондовому ринку досліджувались в працях окремих науковців та практиків. Зокрема, Миколишин М. розглядає діяльність банку на фондовому ринку за трьома напрямками: як емітента, як інвестора і як професійного його учасника [1]; Гарбар Ж. та Гарбар В. розкривають сучасну роль комерційних банків як учасників ринку цінних паперів [2]; Квасова О. характеризує державне регулювання інвестиційної діяльності банків на основі тенденцій розвитку фондового ринку [3]; Примостка А. у статті [4] визначає домінуючі фактори впливу на формування банківського портфеля цінних паперів; Солodka О.

структурує функціональний механізм одного з фінансових інструментів – опціонних контрактів [5] та ін. Здебільшого науковці здійснюють аналіз стану і динаміки розвитку фондового ринку України, оцінюють банківські послуги на ринку та інвестиційну активність банків.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми. Водночас узагальнення наукових публікацій з даної проблематики дає змогу стверджувати, що в умовах фінансової нестабільності фондовий ринок зазнає змін, що зумовлює необхідність проведення додаткових досліджень діяльності банківських установ у розрізі фінансових послуг, що ними надаються на фондовому ринку.

Формулювання цілей. Метою статті є виявлення особливостей реалізації фінансових послуг банківськими установами на фондовому ринку, їх правових засад в сучасних умовах та визначення стимулів розширення масштабів надання фінансових послуг банків на фондовому ринку в подальшому.

Викладення основних результатів дослідження. Під фінансовою послугою розуміють «діяльність з фінансовими активами, що здійснюються в інтересах споживачів та/або третіх осіб за власний рахунок чи за рахунок цих осіб, а у випадках, передбачених законодавством, за рахунок залучених від інших осіб фінансових активів, з метою отримання прибутку або збереження реальної вартості фінансових активів» [6, с.43]. Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» [7] визначено вичерпний перелік фінансових послуг, що можуть надаватись в Україні.

Банківські установи самостійно установлюють напрями своєї діяльності і спеціалізацію за видами послуг; мають право надавати усі передбачені законодавчо фінансові послуги, окрім послуг у сфері страхування та окремих послуг на фондовому ринку (діяльності з управління активами інституційних інвесторів (за винятком управління активами створеного банком корпоративного пенсійного фонду) та діяльності з організації торгівлі на фондовому ринку). Банківські установи можуть бути акціонерами Центрального депозитарію, Розрахункового центру (як професійні учасники фондового ринку), учасниками депозитарних установ. В умовах посилення ролі страхових компаній із страхування життя [8], банківські установи беруть участь у формуванні третього рівня пенсійної системи в Україні. Загалом, банківські установи на фондовому ринку відповідно до отриманих ліцензій надають фінансові послуги, що можуть стосуватись як безпосередньо банківської діяльності, так і професійної діяльності на фондовому ринку, що створює вагомий переваги банківським установам порівняно з іншими учасниками фондового ринку.

У вузькому розумінні, якщо фондовий ринок трактувати як «сукупність учасників фондового ринку та правовідносин між ними щодо розміщення, обігу та обліку цінних паперів і похідних (деривативів)» [9], то фінансові послуги банківської установи на фондовому ринку безпосередньо стосуються тільки операцій з цінними паперами і здійснюється за такими напрямками:

- з професійної діяльності торгівля цінними паперами: андеррайтинг, брокерська діяльність, дилерська діяльність, діяльність з управління цінними паперами;
- з професійної діяльності депозитарна діяльність: депозитарна діяльність депозитарної установи, діяльність із зберігання активів інститутів спільного інвестування (ІСІ), діяльність із зберігання активів пенсійних фондів (ПФ);
- діяльність з управління активами інституційних інвесторів: управління активами створеного даною банківською установою корпоративного ПФ.

Як й інші професійні учасники, банківські установи для здійснення зазначених фінансових послуг на фондовому ринку повинні бути членом принаймні одного об'єднання професійних учасників фондового ринку та/або саморегулювальної організації, що об'єднує професійних учасників за відповідним видом професійної діяльності.

Перелічені фінансові послуги надаються також і небанківськими фінансовими установами, за винятком діяльності із зберігання активів ІСІ для ІСІ з публічним розміщенням та діяльності із зберігання активів ПФ, що у відповідності до українського законодавства здійснюється депозитарною установою – банком [10, 11].

При цьому, банківські установи, крім виконання економічних нормативів діяльності банківських установ, здійснювати діяльність із зберігання активів ІСІ можуть за умови дотримання таких додаткових вимог:

- банківські установи та його пов'язані особи не можуть бути учасниками ІСІ, з яким укладено договір про обслуговування активів ІСІ;
- банк повинен мати кредитний рейтинг не нижче інвестиційного рівня, що визначений уповноваженим або визнаним міжнародним рейтинговим агентством за Національною рейтинговою шкалою;
- в активах ІСІ, які банківська установа обслуговує на підставі договорів про обслуговування зберігачем активів ІСІ, протягом строку дії таких договорів не можуть бути цінні папери, емітентами яких є цей банк та його пов'язані особи;
- посадові особи корпоративного інвестиційного фонду та компанії з управління активами не можуть бути посадовими особами банківської установи-зберігача [10].

У свою чергу, банк, що здійснює зберігання активів ПФ:

- не може здійснювати управління активами створеного ним корпоративного ПФ та не може зберігати активи такого ПФ;
- не є пов'язаною особою ПФ, з радою якого укладено договір про обслуговування ПФ зберігачем, адміністратора, осіб, що здійснюють управління активами, засновників і аудитора такого фонду та їх пов'язаних осіб;

- не може використовувати активи ПФ, які знаходяться на рахунках цього фонду, як кредитні ресурси;
- не є кредитором адміністратора або осіб, що здійснюють управління активами ПФ, з яким укладено договір про обслуговування ПФ зберігачем;
- не може надавати послуги торговця цінними паперами (посередника) ПФ, з якими він уклав договори про обслуговування ПФ зберігачем, протягом строку дії таких договорів [11].

Таким чином, зазначені законодавчі обмеження звужують можливість надання банківською установою окремих фінансових послуг, для прикладу щодо банківського кредитування (заборона кредитування адміністратора, осіб, що здійснюють управління активами ПФ, засновників і аудитора ПФ), торгівлі цінними паперами (неможливість надання послуг ПФ, де банк є зберігачем; неможливість управління активами створеного банком корпоративного пенсійного фонду), а також деяких інвестиційних операцій (неможливість розміщення власних цінних паперів банку у ІСІ та участі у ІСІ, де банк є зберігачем). Це відповідно моделює діяльність банківських установ щодо надання фінансових послуг, у таких умовах для максимізації прибутку та забезпечення виконання зобов'язань перед своїми клієнтами необхідно обирати найбільш привабливі напрями діяльності банку. З іншого боку, такі законодавчі норми забезпечують стабільність функціонування фондового ринку та фінансової системи загалом, дозволяють уникнути зловживань.

За даними Національного банку України (НБУ), на 01.05.2018 р. в Україні налічувалось 82 діючих банки, з них з іноземним капіталом 39, у т.ч. 20 зі 100% іноземним капіталом. Порівняно з початком 2016 року банківські установи кількісно зменшились майже на третину, хоча їх активи зросли на 4 %, а статутний капітал зріс більше ніж у 2 рази (з 222,17 млрд грн до 495,88 млрд грн). Позитивним фактом є прибутковість банківських установ протягом чотирьох місяців 2018 р., після чотирьох років збиткової діяльності [12].

Потенційні масштаби діяльності банківських установ на фондовому ринку характеризують отримані ними ліцензії. Ширший спектр фінансових послуг на фондовому ринку можуть надавати банківські установи, що мають усі передбачені ліцензії Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) з торгівлі цінними паперами та депозитарної діяльності. На сьогодні це такі державні банки: ПАТ «Державний експортно-імпорتنний банк України», ПАТ «Державний Ощадний банк України» та АБ «УКРГАЗБАНК». Ліцензію на діяльність з управління активами інституційних інвесторів немає ні одна банківська установа, за винятком центрального банку, НБУ, що здійснює управління активами створеного ним корпоративного пенсійного фонду.

За даними НКЦПФР, станом на травень 2018 р., серед виданих банкам ліцензій на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку переважали ліцензії на дилерську діяльність, брокерську діяльність, депозитарну діяльність депозитарної установи (близько дві третіх від діючих банків), рис. 1.

Діяльність з торгівлі цінними паперами			
Брокерська діяльність (55 ліцензій)	Дилерська діяльність (58 ліцензій)	Андеррайтинг (20 ліцензій)	Діяльність з управління цінними паперами (9 ліцензій)
Депозитарна діяльність			
Депозитарна діяльність депозитарної установи (48 ліцензій)	Діяльність із зберігання активів ІСІ (26 ліцензій)	Діяльність із зберігання активів ПФ (15 ліцензій)	
Діяльність з управління активами інституційних інвесторів, управління активами створеного даною банківською установою корпоративного ПФ (0 ліцензій)			

Рис. 1. Видані ліцензії банківським установам за видами професійної діяльності на фондовому ринку на 17.05.2018 р., одиниць*

*Складено за даними НКЦПФР [13]

Дещо менше банківських установ отримали ліцензії на андеррайтинг, діяльність із зберігання активів ІСІ, діяльність із зберігання активів ПФ. Ліцензія на провадження андеррайтингу видається лише за умов наявності у торговця цінними паперами ліцензії на провадження дилерської діяльності. Найменше, дев'ять, видано ліцензій банківським установам на діяльність з управління цінними паперами. Очевидно, така фінансова послуга не дуже поширена. Вона також передбачає дотримання певних обмежень, зокрема сума договору про управління з одним клієнтом – фізичною особою має становити не менше суми, еквівалентної 100 мінімальним заробітним платам [9], що, відповідно, не допускає до ринку дрібних інвесторів.

Окремо слід згадати такий вид професійної діяльності на фондовому ринку як клірингова діяльність. На сьогодні в Україні лише одна установа має ліцензію на проведення клірингової діяльності – розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках (розрахунковий центр), що створений «для здійснення грошових розрахунків за правочинами щодо цінних паперів, укладеними на фондових біржах та поза фондовою біржею, якщо проводяться розрахунки за принципом «поставка цінних паперів проти оплати» [14]. Законом передбачено існування тільки одного Розрахункового центру; він також має ліцензію НБУ, надає окремі банківські послуги, відповідно є банком.

Загалом, банківська діяльність на фондовому ринку в сучасних умовах досить ризикова, може суперечити вимогам законодавства щодо забезпечення інтересів вкладників та інших кредиторів банку. Банківські установи при наданні фінансових послуг на фондовому ринку повинні мати створені

відокремлені структурні підрозділи, сертифікованих фахівців, відповідні технічні засоби; як і інші професійні учасники зобов'язані при виконанні операцій з цінними паперами застосувати усі засоби для забезпечення якомога кращого результату для свого клієнта.

Банківські установи надають фінансові послуги з використанням фінансових інструментів. Перелік і структура фінансових інструментів фондового ринку певним чином характеризує якість цього сегменту фінансового ринку, активність окремих учасників, характер проведених операцій. За даними НКЦПФР, протягом 2017 року 92,10% обсягу торгів за фінансовими інструментами на біржовому ринку зафіксовано з державними облігаціями, обсяг торгів з облігаціями підприємств склав 2,97%, з акціями та деривативами відповідно по 2,45% [13]. Для порівняння, у кризовий 2008 рік найбільший обсяг торгів за фінансовими інструментами на біржовому ринку було зафіксовано з облігаціями підприємств (43,99%) та акціями підприємств (31,30%), з державними облігаціями України обсяг торгів складав 22,64%; а уже у 2014 році з державними облігаціями України було зафіксовано 87,9% обсягу біржових контрактів та лише 5,37% з облігаціями підприємств [13].

Відповідно, банківські установи активно працюють з державними облігаціями на біржовому та позабіржовому ринку, рис. 2.

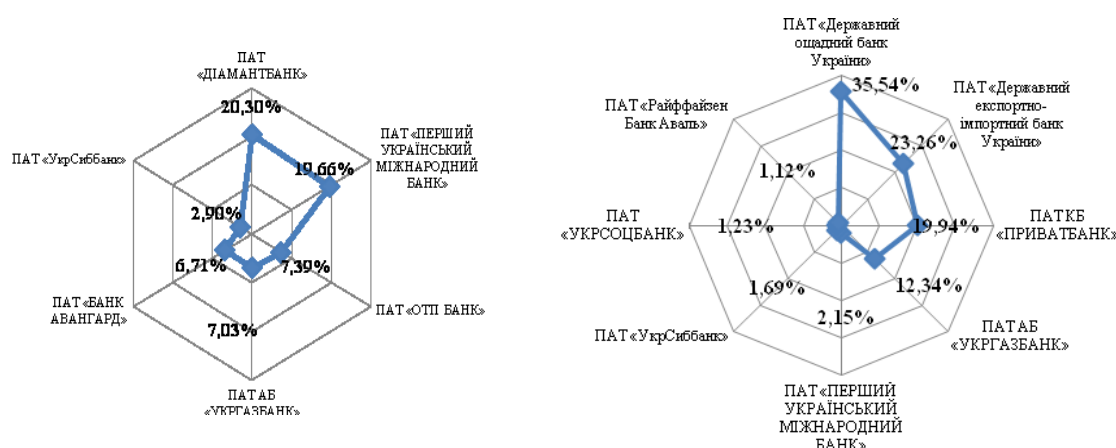

Рис. 2. Банківські установи з найбільшим обсягом торгів державними облігаціями на біржовому та позабіржовому ринку, 2016 р., % (у відсотках від загального обсягу виконаних договорів)*

*Складено за даними НКЦПФР [13]

За даними НКЦПФР, у 2016 році ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» та ПАТ «Діамантбанк» (на сьогодні – в стадії ліквідації) були серед торгівців з найбільшим обсягом торгів акціями; ПАТ «УКРСИББАНК», ПАТ «Державний ощадний банк України» – облігаціями підприємств на позабіржовому ринку. Три державні банки ПАТ «Державний експортно-імпорتنний банк України», ПАТ «Державний ощадний банк України» та ПАТ АБ «УКРГАЗБАНК» здійснювали торгівлю облігаціями місцевих позик на позабіржовому ринку.

Серед депозитарних установ – банків за розміром номінальної вартості цінних паперів власників, що обліковувались депозитарними установами у 2016 р. найкращі результати мали ПАТ АБ «УКРГАЗБАНК», ПАТ «Державний експортно-імпорتنний банк України», ПАТ «Райффайзен Банк Аваль», ПАТ «Державний ощадний банк України», ПАТ «Альфа-банк», ПАТ «Перший Український міжнародний банк», ПАТ «ОТП Банк»; за показником найбільшої кількості відкритих депозитарними установами рахунків у цінних паперах власникам цінних паперів – ПАТ «Айбокс Банк», ПАТ «Банк «Кліринговий дім», ПАТ «Райффайзен Банк Аваль», ПАТ КБ «Приватбанк».

Відзначимо значну активність державних банків, таких як ПАТ «Державний експортно-імпорتنний банк України», ПАТ «Державний Ощадний банк України», АБ «УКРГАЗБАНК», ПАТ КБ «Приватбанк». Кожен з них має статус первинного дилера на ринку облігацій внутрішньої державної позики (ОВДП), відповідно, виключне право участі у розміщеннях ОВДП та переважне право брати участь в інших операціях, що проводить Міністерство фінансів з такими облігаціями.

Отже, банківські установи на сьогодні мають усі можливості для надання фінансових послуг на фондовому ринку. Проте, внаслідок нерозвинутого фондового ринку, відсутності зацікавленості в інвесторів, діяльність банків на фондовому ринку досить млява, зосереджена лише в окремих банках, здійснюється з обмеженим колом фінансових інструментів. Як наслідок, потенціал банківських установ не повністю використовується.

Висновки. Таким чином, за результатами дослідження можна зробити висновок, що в сучасних умовах банківські установи надають на фондовому ринку як банківські послуги, так і специфічні фінансові послуги в якості професійних учасників фондового ринку за умови законодавчої можливості поєднання такої діяльності з банківською. Серед таких фінансових послуг: андеррайтинг, брокерська діяльність, дилерська діяльність, діяльність з управління цінними паперами, депозитарна діяльність депозитарної

установи, діяльність зі зберігання активів ІСІ, діяльність із зберігання активів ПФ, управління активами створеного даною банківською установою корпоративного ПФ. При цьому діяльність із зберігання активів ПФ та управління активами створеного даною банківською установою корпоративного ПФ є взаємовиключною.

Проведений аналіз дозволив встановити, що резерви зростання надання фінансових послуг банківськими установами на фондовому ринку пов'язані з необхідністю більшої популяризації власної професійної діяльності банків на фондовому ринку. Так, банки повинні пропонувати своїм клієнтам інвестування у цінні папери як альтернативу вкладання коштів у вигляді депозитів. Крім того, в умовах необхідності розвитку системи пенсійного забезпечення, банки можуть бути ініціаторами створення недержавних пенсійних фондів, тим самим забезпечувати формування інфраструктури третього рівня пенсійної системи.

Слід зазначити, що професійна діяльність банків на фондовому ринку не відноситься до безпосередньо банківської діяльності. Банківські установи на фондовому ринку в значній мірі відіграють інфраструктурну роль, забезпечуючи його ефективне функціонування та розвиток. Це робить їх невід'ємним елементом фондового ринку. Відтак, враховуючи капіталізацію банківських установ, їх потенціал необхідно і надалі використовувати для піднесення фондового ринку. В цьому зв'язку вагомим стимулом у розширенні спектра банківських послуг є оподаткування на пільгових засадах, в якому акцент повинен ставитись на оподаткуванні клієнта, а не професійного учасника – банківської установи. Це здешевить вартість фінансових послуг на фондовому ринку, зробить їх більш доступними для інвесторів.

Отже, враховуючи правові підстави, у перспективі банківські установи можуть активізувати свою діяльність на фондовому ринку, бути не тільки конкурентом іншим професійним учасникам фондового ринку, а й активно з ними взаємодіяти.

Література

1. Миколишин М. М. Аналіз діяльності банків України на ринку цінних паперів [Електронний ресурс] / М. М. Миколишин // Вісник Університету банківської справи. – 2016. – № 3. – С. 29–35. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VUbsNbU_2016_3_7
2. Гарбар Ж. В. Сучасна роль комерційних банків як учасників ринку цінних паперів [Електронний ресурс] / Ж. В. Гарбар, В. А. Гарбар // Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. – 2015. – Т. 20, Вип. 4. – С. 221–224. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2015_20_4_53
3. Квасова О. П. Державне регулювання інвестиційної діяльності банків на основі тенденцій розвитку фондового ринку [Електронний ресурс] / О. П. Квасова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2014. – № 6. – С. 78–84. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2014_6_17
4. Примостка А. Інвестиційна діяльність банків на фондовому ринку України [Електронний ресурс] / А. Примостка // Ринок цінних паперів України. – 2014. – № 11–12. – С. 91–99. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/rcpu_2014_11-12_11
5. Солодка О. О. Функціональний механізм опціонних контрактів в Україні [Електронний ресурс] / О.О. Солодка // Вісник Хмельницького національного університету. – 2017. – № 2. – Том 1. – С. 173–180– Режим доступу : http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/pdfbase/2017/VKNU-ES-2017-N2-Volume1_246.pdf
6. Хоружий С. Г. Основні поняття діяльності фінансових установ: зміст і значення [Електронний ресурс] / С. Г. Хоружий // Вісник Університету банківської справи. – 2016. – № 1–2. – С. 41–46. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VUbsNbU_2016_1-2_9
7. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг [Електронний ресурс] : закон України № 2664-III від 12.07.2001 р. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
8. Lapishko Z. Y. Life insurance companies in the pension system of Ukraine [Електронний ресурс] / Z. Y. Lapishko., L. V. Yevtukh, Y. Y. Blazhivska // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2016. – Вип. 1. – С. 192–203. – Режим доступу : <http://fkd.org.ua/issue/view/4365>
9. Про цінні папери та фондовий ринок : закон України № 5042-17 від 1.01.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
10. Про інститути спільного інвестування : закон України № 5080-VI від 05.07.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
11. Про недержавне пенсійне забезпечення : закон України № 1057-IV від 09.07.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
12. Національний банк України : офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bank.gov.ua/control/uk/index>
13. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку : офіційний сайт [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.nssmc.gov.ua/>
14. Про депозитарну систему України : закон України № 5178-VI від 06.07.2012 р. із змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

References

1. Mykolysyn M. M. Analiz diialnosti bankiv Ukrainy na rynku tsinnykh paperiv [Elektronnyi resurs] / M. M. Mykolysyn // Visnyk Universytetu bankivskoi spravy. – 2016. – № 3. – S. 29–35. – Rezhym dostupu : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VUbsNbU_2016_3_7

2. Harbar Zh. V. Suchasna rol komertsiiynykh bankiv yak uchasnykiv rynku tsinnykh paperiv [Elektronnyi resurs] / Zh. V. Harbar, V. A. Harbar // Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu. Seriia : Ekonomika. – 2015. – T. 20, Vyp. 4. – S. 221–224. – Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2015_20_4_53
3. Kvasova O. P. Derzhavne rehuliuвання investytsiinoi diialnosti bankiv na osnovi tendentsii rozvytku fondovoho rynku [Elektronnyi resurs] / O. P. Kvasova // Formuvannya rynkovykh vidnosyn v Ukraini. – 2014. – № 6. – S. 78–84. – Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2014_6_17
4. Prymostka A. Investytsiina diialnist bankiv na fondovomu rynku Ukrainy [Elektronnyi resurs] / A. Prymostka // Rynok tsinnykh paperiv Ukrainy. – 2014. – № 11–12. – S. 91–99. – Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rcpu_2014_11-12_11
5. Solodka O. O. Funktsionalnyi mekhanizm opsiionnykh kontraktiv v Ukraini [Elektronnyi resurs] / O.O.Solodka // Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. – 2017. – № 2. – Tom 1. – S.173–180– Rezhym dostupu: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/pdfbase/2017/VKNU-ES-2017-N2-Volume1_246.pdf
6. Khoruzhyi S. H. Osnovni poniattia diialnosti finansovykh ustanov: zmist i znachennia [Elektronnyi resurs] / S. H. Khoruzhyi // Visnyk Universytetu bankivskoi spravy. – 2016. – № 1–2. – S. 41–46. – Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VUbsNbU_2016_1-2_9
7. Zakon Ukrainy «Pro finansovi posluhy ta derzhavne rehuliuвання ryнкiv finansovykh posluh», № 2664-III vid 12.07.2001 r. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua>.
8. Lapishko Z. Y. Life insurance companies in the pension system of Ukraine [Elektronnyi resurs] / Z. Y. Lapishko., L. B. Yevtukh, Y. Y. Blazhivska // Finansovo-kredytна diialnist: problemy teorii ta praktyky. – 2016. – Vyp. 1. – S.192-203. – Rezhym dostupu : <http://fkd.org.ua/issue/view/4365> (anhl.)
9. Zakon Ukrainy «Pro tsinni papery ta fondovyi ryнок», № 5042-17 vid 1.01.2013 r. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://zakon.rada.gov.ua>.
10. Zakon Ukrainy «Pro instytuty spilnoho investuvannia», № 5080-VI vid 05.07.2012 r. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://zakon.rada.gov.ua>.
11. Zakon Ukrainy «Pro nederzhavne pensiine zabezpechennia», № 1057-IV vid 09.07.2003 r. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://zakon.rada.gov.ua>.
12. Natsionalnyi bank Ukrainy : ofitsiinyi sait [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <https://bank.gov.ua/control/uk/index>
13. Natsionalna komisiia z tsinnykh paperiv ta fondovoho rynku : ofitsiinyi sait [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu: <http://www.nssmc.gov.ua/>
14. Zakon Ukrainy «Pro depozytarnu systemu Ukrainy», № 5178-VI vid 06.07.2012r. iz zminamy i dopovnenniamy [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua>.

Рецензія/Peer review : 20.06.2018
Надрукована/Printed : 06.09.2018
Рецензент: д. е. н., проф. Піщик Б. І.